

Analýza vplyvov na podnikateľské prostredie

Názov materiálu: Zákon o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia

Predkladateľ: Ministerstvo životného prostredia SR

3.1 Náklady regulácie

3.1.1 Súhrnná tabuľka nákladov regulácie

Tabuľka č. 1: Zmeny nákladov (ročne) v prepočte na podnikateľské prostredie (PP), vyhodnotenie mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov.

Nahradte rovnakou tabuľkou po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia, ktorá je povinnou prílohou tejto analýzy a nájdete ju na [webovom sídle MH SR](#), (ďalej len „Kalkulačka nákladov“):

TYP NÁKLADOV	Zvýšenie nákladov v € na PP	Zníženie nákladov v € na PP
<i>A. Dane, odvody, clá a poplatky, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality</i>	2,318,421.00	0
<i>B. Iné poplatky</i>	0.00	0
<i>C. Nepriame finančné náklady</i>	0.00	0
<i>D. Administratívne náklady</i>	0.00	0
Spolu = A+B+C+D	2,318,421.00	0
z toho		
<i>E. Vplyv na mikro, malé a stredné podniky</i>	0	0
<i>F. Úplná harmonizácia práva EÚ</i>	0	0
VÝPOČET mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov	IN	OUT
G. Náklady okrem výnimiek = B+C+D-F	0	0

3.1.2 Výpočty vplyvov jednotlivých regulácií na zmeny v nákladoch podnikateľov

Tabuľka č. 2: Výpočet vplyvov jednotlivých regulácií (nahradte rovnakou tabuľkou po vyplnení Kalkulačky nákladov):

P.č.	Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci dôvod zvýšenia/zníženia nákladov na PP	Číslo normy (zákona, vyhlášky a pod.)	Lokalizácia (§, ods.)	Pôvod regulácie: SK/EÚ úplná harm./EÚ harm. s možnosťou voľby	Účinnosť regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Počet subjektov MSP v dotk. kategórii	Vplyv na 1 podnik. v €	Vplyv na kategóriu dotk. subjektov v €	Druh vplyvu In (zvyšuje náklady) / Out (znižuje náklady)
1	Zvýšenie sadzieb poplatkov za znečisťujúce látky a prehodnotenie ich okruhu			SK	1.1.2023	Podniky a organizácie so zdrojmi znečistenia	1,381	N	In (zvyšuje náklady)	2,318,421	In (zvyšuje náklady)

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na zmenu nákladov

Osobitne pri každej regulácii s vplyvom na PP zhodnotenom v tabuľke č. 2 uveďte doplňujúce informácie tak, aby mohol byť skontrolovaný spôsob a správnosť výpočtov. Uveďte najmä, ako ste vypočítali vplyvy a z akého zdroja ste čerpali početnosti (uveďte aj link na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete). Jednotlivé regulácie môžu mať jeden alebo viac typov nákladov (A. Dane, odvody, clá a poplatky, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality, B. Iné poplatky, C. Nepriame finančné náklady, D. Administratívne náklady). Rozčleňte ich a vypočítajte v súlade s metodickým postupom.

Náklady podnikateľského prostredia sú vypočítané na základe historických dát o emisiách znečisťujúcich látok. V zmysle novo navrhovaných ustanovení sa zužuje okruh spoplatnených látok, zároveň dochádza k postupnému rastu ich sadzieb prostredníctvom stanovených koeficientov. Návrh stanovuje spodnú hranicu pre stanovenie poplatkovej povinnosti na úrovni 500 eur.

Historické dáta pre jednotlivé zdroje boli preto upravené s ohľadom na budúci rast poplatkov. Údaje v tabuľke sú priemernou hodnotou za obdobie 2022 až 2030. Predstavujú čistý rast nákladov, teda rozdiel medzi kumulatívnymi úhradami podľa navrhovaného poplatkového režimu a výškou úhrad z poplatkov podľa súčasného režimu.

Tabuľka: Postupný nábeh dopadov návrhu na podnikateľské prostredie

	Čistý rast nákladov (v eur)	Počet subjektov
2022	-4 382 968	588
2023	-3 653 238	662
2024	-2 916 955	736
2025	-1 813 893	828
2026	-701 851	921
2027	1 147 309	1 041
2028	3 017 418	1 178
2029	4 874 526	1 270
2030	6 748 074	1 381

Poznámka: priemerný náklad na subjekt vypočítaný prostredníctvom metódy priemeru priemerov za jednotlivé roky dosahuje 8 584 eur, zároveň sa ale v poplatkovom režime prejavuje mimoriadne silná koncentrácia, teda malý počet znečisťovateľov sa vo vysokej miere podieľa na úhrne poplatkov.

3.2 Vyhodnotenie konzultácií s podnikateľskými subjektmi pred predbežným pripomienkovým konaním

Uved'te formu konzultácií vrátane zdôvodnenia jej výberu a trvanie konzultácií, termíny stretnutí. Uved'te spôsob oslovenia dotknutých subjektov, zoznam konzultujúcich subjektov, tiež link na webovú stránku, na ktorej boli konzultácie zverejnené.

Uved'te hlavné body konzultácií a ich závery.

Uved'te zoznam predložených alternatívnych riešení problematiky od konzultujúcich subjektov, ako aj návrhy od konzultujúcich subjektov na zníženie nákladov regulácií na PP, ktoré neboli akceptované a dôvod neakceptovania.

Alternatívne namiesto vyplňania bodu 3.2 môžete uviesť ako samostatnú prílohu tejto analýzy Záznam z konzultácií obsahujúci požadované informácie.

Predbežná informácia k predkladanému materiálu bola zverejnená na portáli Slov-Lex dňa 4. mája 2020 pod číslom PI/2020/71 a zasielanie návrhov a pripomienok bolo možné do 25. mája 2020. K predbežnej informácii boli prostredníctvom portálu Slov-Lex doručené viaceré pripomienky od spoločnosti Slovnaft, a.s. Bratislava a U. S. Steel Košice, s.r.o. Podrobné vyhodnotenie predmetných pripomienok je uvedené v dokumente „Správa o účasti verejnosti“, ktorý je súčasťou materiálu.

V súvislosti s povinnosťou vykonať konzultácie s dotknutými podnikateľskými subjektmi boli navrhované zmeny v rámci prípravy návrhu zákona diskutované aj so zástupcami Republikovej únie zamestnávateľov (RÚZ), Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení SR (AZZZ SR), Klubu 500, Asociácie priemyselnej ekológie na Slovensku (ASPEK), Slovenského zväzu výrobcov tepla, Asociácie priemyselných zväzov, U. S. Steel Košice, Duslo a.s. a Centrom pre trvalo-udržateľné alternatívy (CEPTA).

Konzultácia prebehla vo forme pracovného zasadnutia, ktoré uskutočnilo Ministerstvo životného prostredia SR (ďalej len „ministerstvo“) dňa 28. mája 2020 a písomného pripomienkovania. Konzultácie sa týkali prevažne otázok a detailov ohľadom zníženia počtu znečisťujúcich látok podliehajúcich poplatkovej povinnosti, aktualizácie výšky základných poplatkov za znečisťujúce látky, určenia nábehového kompenzačného koeficientu, zvýšenia hranice pre vznik poplatkovej povinnosti, upustenia od poplatku za CO pre zdroje zaradené do systému ETS a zrušenia poplatkovej povinnosti pre malé zdroje.

Slovenský zväz výrobcov tepla nepodporuje zrušenie poplatkovej povinnosti pre malé zdroje, navrhujú dodržať rovnaký prístup ku všetkým zdrojom znečistenia bez ohľadu na ich výkon a zaťažiť ich poplatkami za znečistenie ovzdušia. Zároveň zástupca zväzu vyjadril obavu z možnosti diskriminácie spotrebiteľov, nakoľko zvýšené poplatky za znečisťovanie ovzdušia budú premietnuté do poplatkov spotrebiteľov.

Zástupca Asociácie priemyselných zväzov uvítal plánované zníženie administratívnej záťaže poplatkovej povinnosti. Pri plánovanom zvýšení poplatkov vyjadril obavu ohľadom zvládnutia konkurencie schopnosti pre podnikateľské subjekty a preto žiada podrobnú analýzu dopadov na podnikateľské prostredie.

Zástupca Klubu 500 rovnako žiada vypracovanie analýzy dopadov na podnikateľské prostredie v súvislosti s navýšením sadzieb pre znečisťujúce látky.

Zástupca Slovenského plynárenského priemyslu nesúhlasí so zrušením poplatkovej povinnosti pre malé zdroje znečisťovania ovzdušia a uviedol, že to predstavuje popretie princípu „znečisťovateľ platí“.

Zástupca U. S. Steel Košice, s.r.o., ktorý bol zároveň zástupcom aj Republikovej únie zamestnávateľov vyjadril názor, že zrušením poplatkovej povinnosti pre malé zdroje znečisťovania ovzdušia vypadnú obciam príjmy. Zároveň sa domnieva, že poplatková povinnosť bude rovnaká aj pri navýšení hranice vzniku poplatkovej povinnosti na 100 eur, ak sa súčasne zníži počet znečisťujúcich látok podliehajúcich poplatkovej povinnosti. Tiež uviedol, že znížením počtu znečisťujúcich látok podliehajúcich poplatkovej povinnosti sa administratívna záťaž neznižuje. Navrhuje rozdelenie sadzieb podľa úrovne znečisťovania podľa určených emisných limitov.

Zástupca Duslo, a.s. Šaľa vyjadril obavu ohľadom navýšenia poplatkov za znečisťovanie ovzdušia v súvislosti s konkurencie schopnosťou podnikateľských subjektov, uvítal by benefity.

Zástupca Slovnaft, a.s. Bratislava vyjadril plnú podporu zrušenia poplatkovej povinnosti pre malé zdroje znečisťovania ovzdušia.

Po uskutočnených konzultáciách ministerstvo nakoniec upustilo z pôvodného plánu zníženia počtu znečisťujúcich látok podliehajúcich poplatkovej povinnosti a zoznam znečisťujúcich látok bol plne zosúladený so zoznamom a kategorizáciou znečisťujúcich látok uvedeným vo vyhláške Ministerstva životného prostredia SR č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v znení neskorších predpisov. V súvislosti s vypracovaním analýzy dopadov na podnikateľské prostredie, ministerstvo ubezpečilo pripomienkujúce subjekty, že predmetná analýza je povinnou súčasťou predkladaného materiálu a nakoľko sa jedná o internú záležitosť ministerstva, nie je možné ju vykonávať verejne. Čo sa týka zrušenia poplatkovej povinnosti pre malé zdroje znečisťovania ovzdušia, ministerstvo uviedlo, že prioritou zrušenia poplatkovej povinnosti pre malé zdroje znečisťovania ovzdušia je zníženie administratívnej záťaže. Na základe preskúmania pomeru zaťaženia a benefitov bolo jednoznačným výsledkom zrušenie poplatkovej povinnosti pre malé zdroje. Zároveň k návrhu týkajúceho sa rozdelenia sadzieb podľa úrovne znečisťovania, ministerstvo podotklo, že účelom nového poplatkového zákona nie je nastavovať poplatky individuálne. Poplatky za znečisťovanie ovzdušia sa platia za absolútne množstvo vypustených znečisťujúcich látok.

3.3 Vplyvy na konkurencieschopnosť a produktivitu

Dochádza k vytvoreniu resp. k zmene bariér na trhu?

Bude sa s niektorými podnikmi alebo produktmi zaobchádzať v porovnateľnej situácii rôzne (napr. špeciálne režimy pre mikro, malé a stredné podniky tzv. MSP)?

Ovplyvňuje zmena regulácie cezhraničné investície (príliv/odliv zahraničných investícií resp. uplatnenie slovenských podnikov na zahraničných trhoch)?

Ovplyvní dostupnosť základných zdrojov (financie, pracovná sila, suroviny, mechanizmy, energie atď.)?

Ovplyvňuje zmena regulácie inovácie, vedu a výskum?

Ako prispieva zmena regulácie k cieľu Slovenska mať najlepšie podnikateľské prostredie spomedzi susediacich krajín EÚ?

Konkurencieschopnosť:

Na základe uvedených odpovedí zaškrtnite a popíšte, či materiál konkurencieschopnosť:

☐ zvyšuje ☒ nemení ☐ znižuje

Produktivita:

Aký má materiál vplyv na zmenu pomeru medzi produkciou podnikov a ich nákladmi?

Na základe uvedenej odpovede zaškrtnite a popíšte, či materiál produktivitu:

☒ zvyšuje ☒ nemení ☐ znižuje

Materiál vo všeobecnosti znižuje konkurencieschopnosť aj produktivitu podnikov, keďže dochádza pri zachovaní rovnakých fyzických vstupov aj výstupov k rastu nákladov, ktoré sú spojené s postupným rastom poplatkov za znečisťovanie. Keďže boli tieto poplatky dlhodobou na pomerne nízkej úrovni, podnikom bola poskytovaná istá konkurenčná výhoda v porovnaní s podnikmi v zahraničí, kde mohli byť poplatky indexované alebo inak priebežne upravované.

3.4 Iné vplyvy na podnikateľské prostredie

Ak má materiál vplyvy na PP, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich častí, či už pozitívne alebo negatívne, tu ich uveďte. Patria sem:

- sankcie alebo pokuty, ako dôsledok porušenia právne záväzných ustanovení;*
- vplyvy súvisiace so žiadosťami o alebo prijímaním dotácií, fondov, štátnej pomoci a čerpaním iných obdobných foriem podpory zo strany štátu, keďže sú sprievodným javom uchádzania sa či získania benefitov, na ktoré nie je právny nárok priamo zo zákona, ale vzniká na základe prejavu vôle dotknutého subjektu;*
- regulované ceny podľa zákona č. 18/1996 Z. z. o cenách;*
- iné vplyvy, ktoré predpokladá materiál, ale nemožno ich zaradiť do častí 3.1 a 3.3.*

Metodický postup pre analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie

3.1 Náklady regulácie

3.1.1 Súhrnná tabuľka nákladov regulácie

Tabuľka č. 1: Zmeny ročných nákladov v prepočte na podnikateľské prostredie, Vyhodnotenie mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov:

Predkladateľ: **tabuľka č. 1** sa vyplňa na základe detailných informácií uvedených v tabuľke č. 2 a v doplňujúcich informáciách k nej.

Na vyplňanie použite **Kalkulačku nákladov**, ktorá vyplnenie tejto tabuľky automatizuje. Samotná kalkulačka obsahuje vysvetlivky aj návod na vyplňanie. Identickou tabuľkou z kalkulačky následne nahradíte tabuľku č. 1.

Pokyny k jednotlivým stĺpcom tabuľky č. 1:

Priame finančné náklady sa rozdeľujú na A. a B. z dôvodu, že na zmeny v regulácii výšky daní, odvodov, ciel a poplatkov, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality sa neuplatňuje mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov. Na iné poplatky sa pravidlo uplatňuje, preto sú uvedené osobitne.

A: Dane, odvody, clá a poplatky, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality (patria medzi priame finančné náklady): vyplňa sa, ak ustanovenia právneho predpisu zakladajú, rušia či menia ich výšku. Pod negatívnymi externalitami sa myslí prenos nákladov produkcie či spotreby na iné subjekty, napríklad poškodenia, zníženia hodnoty, znehodnotenia či znečistenia. Medzi takéto poplatky patria napríklad tie, ktorých cieľom je znižovať emisie skleníkových plynov, emisie iných znečisťujúcich látok alebo chrániť obmedzené prírodné zdroje.

Použite najmä údaje z analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy (tabuľka č. 3). Zmeny v administratívnej náročnosti plnenia povinností spojené s daňami, odvodmi, clami a poplatkami sa kvantifikujú v rámci „D. Administratívne náklady“. Ide o **ročný vplyv** na PP v eurách. Kvantifikované vplyvy (v eurách na PP) sa rozdelia na tie, ktoré podnikateľom zvyšujú náklady a na tie, ktoré znižujú náklady.

B: Iné poplatky (patria medzi priame finančné náklady): vyplňa sa, ak ustanovenia právneho predpisu zakladajú/rušia či menia výšku iných poplatkov. Nápomocné môžu byť údaje z analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy (tabuľka č. 3). Ide o ročný vplyv na PP v eurách. Dôležité je kvantifikovať aj poplatky, ktoré do rozpočtu verejnej správy nevstupujú. Kvantifikované vplyvy (v eurách na PP) sa rozdelia na tie, ktoré podnikateľom zvyšujú náklady a na tie, ktoré znižujú náklady.

Medzi poplatky patria napríklad: poplatok za vydanie osvedčenia o živnostenskom oprávnení, poplatok za žiadosť o predĺženie platnosti stavebného povolenia, úhrady za služby verejnosti poskytované RTVS v oblasti rozhlasového vysielať a televízneho vysielať, poplatky organizáciám kolektívnej správy, napríklad SOZA alebo iné správne/súdne poplatky. Medzi poplatky nepatria pokuty.

C: Nepriame finančné náklady: vyplňa sa, ak ustanovenia právneho predpisu zakladajú rušia či menia výšku nepriamych nákladov. Kvantifikované vplyvy (v eurách na PP) sa rozdelia na tie, ktoré podnikateľom zvyšujú náklady a na tie, ktoré znižujú náklady. V prípade objektívnej nedostupnosti požadovaného údajá použite expertný odhad.

Nepriame finančné náklady – sú náklady, ktoré musí podnikateľ vynaložiť na účely zabezpečenia súladu výrobu, služieb, interných procesov, vybavenia prevádzky s požiadavkami regulácie (napr. náklady spojené so zabezpečením ochranných pracovných odevov, náklady na zabezpečenie pitného režimu, náklady na vybavenie prevádzky elektronickou registračnou pokladňou, náklady na školenie, na získanie potrebných vedomostí

nevyhnutných na dosiahnutie určitého diplomu alebo osvedčenia a iné). Patria sem aj, príplatky k mzde, príspevky zamestnancom, cestovné náhrady, stravné a pod.

D. Administratívne náklady: vyplňa sa, ak ustanovenia právneho predpisu zakladajú, rušia či menia výšku administratívnych nákladov. Kvantifikované vplyvy (v eurách na PP) sa rozdelia na tie, ktoré podnikateľom zvyšujú náklady a na tie, ktoré znižujú náklady. Pri kvantifikácii administratívnych nákladov je možné použiť štandardizovanú časovú náročnosť pre typické administratívne povinnosti (uvedenú v tabuľke na str. 10), alebo je možné použiť expertný odhad.

Administratívne náklady – Ide o nákladové vyjadrenie času, ktorý strávi podnikateľ resp. jeho zamestnanci realizáciou konkrétnych činností v súvislosti s dodržiavaním regulačných povinností resp. pri plnení informačnej povinnosti. Patria sem aj administratívne náklady súvisiace so samotným oboznámením sa s novou reguláciou a jej implementáciou.

Spolu A+B+C+D: spočítajú sa všetky vplyvy (A+B+C+D). Tento súčet vyjadruje aký celkový pozitívny vplyv a aký celkový negatívny vplyv má regulácia na náklady PP.

E. Vplyv na mikro, malé a stredné podniky (MSP): vypočítajú sa náklady tých ustanovení predkladaného právneho predpisu, ktoré majú vplyv na MSP resp. aj na MSP. Kvantifikované vplyvy (v eurách na PP) sa rozdelia na tie, ktoré podnikateľom zvyšujú náklady a na tie, ktoré znižujú náklady. Kategóriu MSP tvoria podniky, ktoré zamestnávajú menej ako 250 osôb a ktorých ročný obrat nepresahuje 50 miliónov eur a/alebo celková ročná bilančná suma neprevyšuje 43 miliónov eur.

F. Úplná harmonizácia práva EÚ: spočítajú sa náklady tých ustanovení predkladaného právneho predpisu, ktoré vyplývajú z legislatívy EÚ, od ktorej sa nemožno odkloniť a ktorú ani nie je možné upraviť inak (z Tabuľky č. 2 – Pôvod regulácie: EÚ úplná harm.). Neuvádzajú sa sem vplyvy na náklady, ktoré vychádzajú z harmonizácie s právom EÚ s možnosťou voľby (tie nemajú výnimku z mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov). Kvantifikované vplyvy (v eurách na PP) sa rozdelia na tie, ktoré podnikateľom zvyšujú náklady a na tie, ktoré znižujú náklady.

G. Náklady okrem výnimiek = B+C+D-F: vypočítajú sa náklady, ktoré vstupujú do mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov. Ide o súčet iných poplatkov, nepriamych finančných nákladov a administratívnych nákladov, oslobodený od výšky nákladov, vyplývajúcich z úplnej harmonizácie s právom EÚ. Kvantifikované vplyvy (v eurách na PP) sa rozdelia na tie, ktoré podnikateľom zvyšujú náklady a na tie, ktoré znižujú náklady.

3.1.2 Výpočty vplyvov jednotlivých regulácií na zmeny v nákladoch podnikateľov

Tabuľka č. 2: Výpočet vplyvov jednotlivých regulácií na zmeny v nákladoch podnikateľov

Predkladateľ vloží **tabuľku č. 2**, ktorú mu vygeneruje **Kalkulačka nákladov**:

Pokyny k jednotlivým stĺpcom tabuľky č. 2:

Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci dôvod zvýšenia/zníženia nákladov na PP: v tomto stĺpci predkladateľ uvedie stručne a výstižne aj dôvod zvýšenia/zníženia

nákladov na PP. Predkladateľ nekopíruje paragrafové znenie regulácie! *Napríklad: zníženie frekvencie povinných kontrol strojov z ročnej na dvojročnú.*

Číslo normy (zákona, vyhlášky a pod.): predkladateľ uvedie číslo právneho predpisu, v ktorom je upravená predmetná regulácia, čo slúži pre exaktnú identifikáciu zdroja právnej úpravy, zvlášť v prípadoch, kedy materiál upravuje dva a viac právnych predpisov. *Napríklad: zákon č. 311/2001 Z. z.*

Lokalizácia (§, ods.): predkladateľ uvedie, ktorý paragraf, odsek, písmeno a bod upravuje zmenu predmetnej regulácie. *Napríklad: § 15 ods. 2 písm. b).*

Pôvod regulácie: predkladateľ vyberie jednu z možností pôvodu regulácie: SK; EÚ úplná harm.; EÚ harm. s možnosťou voľby. Regulácie s pôvodom „SK“ sú domáce iniciatívne regulácie. Pôvod „EÚ úplná harmonizácia“ majú tie ustanovenia, ktoré sú transpozíciou práva EÚ, pri ktorých nie je možná voľba ani odklon od znenia práva EÚ. *Napríklad: presné znenie predzmluvnej informácie, ktorú musia obsahovať všeobecné obchodné podmienky.* Pôvod „EÚ harmonizácia s možnosťou voľby“ majú tie ustanovenia, ktoré sú transpozíciou alebo implementáciou práva EÚ, ktoré má úroveň minimálnej harmonizácie alebo ide o transpozíciu alebo implementáciu s možnosťou voľby. *Napríklad: Povinnosť mať systém ochrany pre prípad úpadku, avšak samotný mechanizmus, fungovanie sú na voľbe členského štátu.*

Účinnosť regulácie: predkladateľ uvedie dátum/dátumy účinnosti resp. navrhovanej účinnosti regulácie (obzvlášť dôležité v prípade, ak právny predpis obsahuje ustanovenia s rôznymi dátumami účinnosti). *Napríklad: 1.7.2022.*

Kategória dotknutých subjektov: predkladateľ definuje kategóriu dotknutých subjektov, ktoré budú ovplyvnené predkladanou reguláciou. *Napríklad: ubytovacie zariadenia, autoškoly a pod. alebo všetky podniky.* V prípade, ak sa návrh týka celého podnikateľského prostredia, predkladateľ uvedie "všetky kategórie".

Počet subjektov v dotknutej kategórii: predkladateľ uvedie počet dotknutých subjektov v posudzovanej kategórii. Ak má jedna regulácia rôzny vplyv na zmenu nákladov viacerých kategórií podnikov, tak pre každú takúto kategóriu je potrebné uviesť samostatný riadok. Tento údaj môže byť určený presne na základe evidencie zodpovedných útvarov za predchádzajúce obdobie, odhadom prostredníctvom údajov za predchádzajúce obdobie, prostredníctvom

štatistík podľa SK NACE klasifikácie, iných štatistík alebo expertným odhadom. Ak nie je možné definovať počet dotknutých subjektov, predkladateľ uvedie „N/A“. Ak sa týka všetkých kategórií, tak uvedie celkový počet dotknutých subjektov.

Počet subjektov MSP v dotknutej kategórii: ak má zmena regulácie vplyv aj na MPS, tak predkladateľ uvedie ich počet (kategóriu MSP tvoria podniky, ktoré zamestnávajú menej ako 250 osôb a ktorých ročný obrat nepresahuje 50 miliónov eur a/alebo celková ročná bilančná suma neprevyšuje 43 miliónov eur). Ak má vplyv na MSP, ale z objektívnych dôvodov nie je možné definovať počet dotknutých subjektov, ani vykonať expertný odhad, predkladateľ uvedie „N/A“.

Vplyv na 1 podnikateľa v eurách: vypočíta *Kalkulačka nákladov* na základe údajov v predchádzajúcich stĺpcoch. Podrobnosti výpočtu sú uvedené v ďalšej časti Metodického postupu.

Vplyv na kategóriu subjektov v eurách: vypočíta *Kalkulačka nákladov* na základe údajov v predchádzajúcich stĺpcoch. Podrobnosti sú uvedené v ďalšej časti Metodického postupu.

Druh vplyvu IN (zvyšuje náklady) / **OUT** (znižuje náklady): vyberie sa druh vplyvu. *Napríklad: Zníženie príplatkov za prácu v sobotu bude mať druh vplyvu OUT, pretože znižuje náklady podnikateľom. Zavedenie nových povinností BOZP bude mať druh vplyvu IN, pretože zvyšuje náklady podnikateľom.*

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na zmenu nákladov

V tejto časti uvedie predkladateľ doplňujúce informácie k tabuľke č. 2 a k údajom vyplneným v *Kalkulačke nákladov* tak, aby umožňoval skontrolovať spôsob a správnosť výpočtov. Predkladateľ osobitne uvedie aj jednotlivé zdroje dát, ktoré použil na výpočty. Pri odkazoch z internetu je potrebné uviesť konkrétnu podstránku, odkiaľ boli čerpané dáta, nielen kmeňovú adresu webu a zároveň aj dátum, kedy bola informácia z danej podstránky prebratá.

V prípade, ak predkladateľ nemá k dispozícii konkrétne dáta, pokúsi sa vykonať expertný odhad, pričom v tejto časti popíše, akým spôsobom a z akých informácií vychádzal pri expertnom odhade.

V prípade, ak vplyvy objektívne nie je možné kvantifikovať alebo vykonať expertný odhad a predkladateľ z tohto dôvodu uvedie v tabuľke znak „N/A“, tak ich v tejto časti aspoň čo najpresnejšie vysvetlí a uvedie dôvod, pre ktoré ich nebolo možné kvantifikovať, alebo vykonať expertný odhad.

Za objektívny dôvod je možné považovať skutočnosť, ak sa pre konkrétny údaj nevykonáva štatistické zisťovanie, resp. neexistuje žiadna iná forma sledovania alebo vykazovania, ktorá by mohla byť použitá pre tento účel.

Expertný odhad je možné vykonať na základe rôznych dát, napr. z dát z minulosti. Napríklad, ak je potrebný údaj typu „počet úkonov“ a predkladateľ nevie odhadnúť, koľko úkonov sa v budúcom období vykoná, mal by vykonať expertný odhad na základe údajov z minulosti (ideálne z posledného roka), ak je takýto údaj k dispozícii.

Metodika kvantifikácie vplyvov jednotlivých regulácií:

I. Rozdelenie materiálu na jednotlivé regulácie, ktoré menia náklady jednotlivých kategórií podnikateľských subjektov

Niektoré materiály obsahujú zmenu (resp. zavedenie či zrušenie) iba jednej regulácie, väčšina materiálov však mení viacero regulácií, ktoré majú vplyv na zmenu nákladov PP. V prvom kroku je preto potrebné materiál rozdeliť na jednotlivé regulácie.

Napríklad: Zmena Zákonníka práce môže obsahovať zmenu povinností zamestnávateľa v súvislosti so zabezpečením stravovania zamestnancov a tiež zmenu vo výške odstupného a zmenu v mzdovom zvýhodnení za prácu v sobotu.

Následne je potrebné určiť, na ktoré kategórie dotknutých podnikateľských subjektov sa jednotlivé regulácie vzťahujú.

Napríklad: Zmena zákona o sociálnych službách zavádza povinnú bezbariérovosť budov, v ktorých sídlia zariadenia poskytujúce iba konkrétne sociálne služby, nie všetky, napr. zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa.

II. Identifikovanie typov nákladov, ktoré mení regulácia

Niektoré regulácie menia len jeden typ nákladov, iné viacero. Dôležité je preto zmenu regulácie rozložiť na menšie nákladové položky podľa typov nákladov (Priame finančné náklady – osobitne dane, odvody, clá, a poplatky, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality (A) a osobitne Iné poplatky (B), Nepriame finančné náklady (C), Administratívne náklady (D)).

Napríklad: Rozšírenie povinností pri protipožiarnej ochrane stavby môže obsahovať kúpu hasiacich prístrojov (nepriame finančné náklady), čas (a tým aj náklady na mzdy) vlastných zamestnancov potrebný na ich obstaranie a montáž (administratívne náklady).

III. Výpočet jednotlivých typov nákladov regulácie

Náklady na 1 podnikateľa

V prípade priamych finančných nákladov (odvody, dane, clá, poplatky) ide o **ročný vplyv**, z tohto dôvodu sa výška nákladov nenásobí frekvenciou. V nasledujúcom texte nie sú poplatky rozdelené na tie, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality a na iné poplatky z toho dôvodu, že sa kvantifikujú rovnako. Na stanovenie výšky týchto nákladov je potrebné použiť údaje z Analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy, kde je povinnosť ich kvantifikovať ak prichádza k ich zmene. V prípade poplatkov je navyše potrebné doplniť aj kvantifikáciu tých, ktoré sa menia a zároveň nie sú príjmom rozpočtu verejnej správy (napr. zo zákona povinné poplatky komorám, asociáciám a pod.).

Priame finančné náklady na 1 podnikateľa sú vyčíslené podľa vzorca:

$$\text{Priame finančné náklady (dane, odvody, clá, poplatky) - ročný vplyv} / \text{Počet dotknutých subjektov}$$

Nepriame finančné náklady na 1 podnikateľa sú vyčíslené na základe vzorca:

$$\text{Nepriame finančné náklady na 1 podnikateľa} \times \text{Frekvencia}$$

Administratívne náklady na 1 podnikateľa sú vyčíslené na základe vzorca:

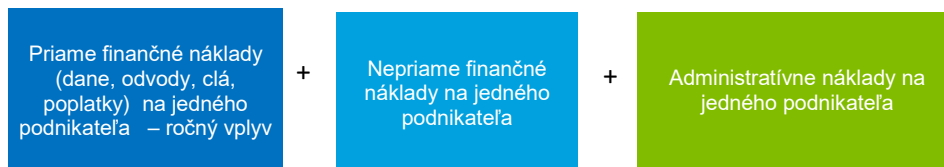
$$\text{Čas**} \times \text{Tarifa ***} \times \text{Frekvencia}$$

* Pokyny k vyplneniu frekvencie plnenia povinnosti sú uvedené na str. 8

** Pokyny k vyplneniu časovej náročnosti sú uvedené na str. 9

*** Tarifa – pre zjednodušenie výpočtov vychádza z priemernej ceny práce, ktorá je uvedená v Kalkulačke nákladov (priemerná mzda + odvody zamestnávateľa).

Celkové náklady na 1 podnikateľa sú vyčíslené na základe vzorca:

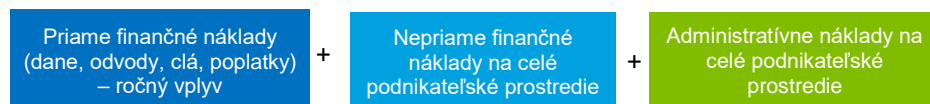
Náklady na celé podnikateľské prostredie

Priame a nepriame finančné náklady na celé PP sú vyčíslené na základe vzorca:

Administratívne náklady na celé podnikateľské prostredie sú vyčíslené na základe vzorca:

Celkové náklady na celé podnikateľské prostredie sú vyčíslené na základe vzorca:

Stanovenie frekvencie plnenia povinnosti sa určí pomocou nasledovných koeficientov:

Východiskom, ktorým je stanovovaná frekvencia plnenia povinnosti, je obdobie 1 roka. Povinnosti môžu byť plnené pravidelne na ročnej báze, polročne, kvartálne, raz za niekoľko rokov, prípadne jednorazovo (napr. povinnosti v súvislosti so vznikom a ukončením podnikania) alebo nepravidelne (v prípade zriedkavého výskytu určitej udalosti, napr. vznik priemyselnej havárie). Koeficienty pre výpočet nákladov regulácie zodpovedajúce frekvencii plnenia sú uvedené v tabuľke. Koeficient „jednorazovo“ vychádza z dĺžky volebného obdobia (4 roky), v rámci ktorého je ambícia, aby vláda stihla odstrániť jednorazovú záťaž, ktorú vytvorí.

Tabuľka koeficientov frekvencie

Frekvencia plnenia povinnosti	Koeficient frekvencie	Frekvencia plnenia povinnosti	Koeficient frekvencie
1 – krát ročne	1	každé 2 roky	0,50
2 – krát ročne (polročne)	2	každé 3 roky	0,33

3 – krát ročne	3	každé 4 roky	0,25
4 – krát ročne (štvrt'ročne)	4	každých 5 rokov	0,20
Mesačne	12	nepravidelne/ jednorazovo	0,25

Stanovenie časovej náročnosti pri administratívnych nákladoch

Kalkulácia nákladov vychádza z metodiky štandardného nákladového modelu (SCM). Jej podstatou je rozklad regulácie a paragrafového znenia do súboru menších, ľahšie merateľných komponentov – jednotlivých regulácií, s následným nákladovým vyjadrením ich plnenia.

Pri priradovaní časovej náročnosti plnenia povinnosti je možné použiť dva základné prístupy:

a) Expertný odhad trvania povinnosti (v min.)

Odhad predkladateľa trvania povinnosti (v min.) Ak predkladateľ disponuje údajmi o trvaní povinnosti získanými na základe vlastných meraní alebo reprezentatívnym prieskumom medzi zainteresovanými subjektmi tieto údaje môže predkladateľ použiť pre výpočet nákladov regulácie. Rovnako postupuje ak identifikuje špecifické povinnosti, ku ktorým nie je možné priradiť žiadnu z vyššie uvedených typických informačných povinností. Predkladateľ je povinný zverejniť všetky vstupné údaje, ktoré využil pri odhade trvania povinnosti a pri kvantifikácii časovej náročnosti vychádza z porovnania budúceho stavu so súčasným stavom. V kvantifikácii je potrebné zohľadniť časové parametre (trvanie spracovaniam, čas potrebný na zaslanie), kvantitatívne parametre (výška poplatku, materiálne náklady na podanie) a kvalitatívne parametre (prínos alebo náklad zavedenia predpisu, ktoré nie je možné zohľadniť v iných kategóriách).“

b) Štandardná časová náročnosť povinnosti (min.)

Ak predkladateľ nevie odhadnúť trvanie administratívnej povinnosti presnejšie, tak si môže pomôcť výberom z 10 typických informačných povinností, ktorým sú priradené štandardizované časové náročnosti uvedené v tabuľke.

Tabuľka štandardných časových náročností typických informačných povinností podľa veľkosti podniku je uvedená v Kalkulačke vplyvov na PP, časti „Vysvetlivky ku kroku 1“.

Uvedené časové náročnosti budú zo strany Ministerstva hospodárstva SR v primeraných časových intervaloch aktualizované.“. Odôvodnenie: Pravidelná aktualizácia časových hodnôt zabezpečí exaktnejšiu kvantifikáciu nákladov na podnikateľské prostredie. Využívanie neaktuálnych hodnôt časovej náročnosti môže pri kvantifikácii vplyvu na celé podnikateľské prostredie vytvárať veľké rozdiely kvantifikované v eurách.

3.2 Vyhodnotenie konzultácií s podnikateľskými subjektmi

Alternatívne namiesto vyplňania bodu 3.2 môžete uviesť ako samostatnú prílohu tejto analýzy **Záznam z konzultácií**, musí však obsahovať všetky požadované informácie.

Predkladateľ do tejto časti uvedie *tieto informácie*:

- či a akou formou sa k predkladanému materiálu konali konzultácie s podnikateľskými subjektmi
- link na webovú stránku, na ktorej boli konzultácie zverejnené
- zdôvodnenie výberu formy, vrátane údajov o spôsobe oslovenia dotknutých subjektov
- trvanie konzultácií (od – do) a prípadné termín/y stretnutí
- zoznam konzultujúcich subjektov
- hlavné body konzultácií a ich závery
- zoznam predložených alternatívnych riešení problematiky od konzultujúcich subjektov
- zoznam navrhnutých opatrení na zníženie nákladov regulácií na PP od konzultujúcich subjektov (uved'te konkrétne), ktoré neboli akceptované a dôvod ich neakceptovania.

Pre uskutočnenie konzultácií predkladateľ postupuje podľa bodu 5. Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov ako aj podľa odporúčaní ku konzultáciám v časti III. Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov.

3.3 Vplyvy na konkurencieschopnosť a produktivitu

Konkurencieschopnosť

Predkladateľ na základe odpovedí na uvedené otázky vyberie, aký vplyv má predkladaný materiál na **konkurencieschopnosť** (zvyšuje, nemení, znižuje konkurencieschopnosť) a napíše zdôvodnenie obsahujúce zároveň aj odpovede na otázky uvedené v texte.

V princípe existujú tri možnosti, ako môžu regulácie ovplyvniť fungovanie podnikateľských subjektov na trhu:

- a) *stanovením resp. zmenou podmienok pre vstup na trh a začatie podnikania* – napríklad problém s otvorením prevádzkarne, vysoké vstupné náklady, náročné administratívne procedúry a pod.,
- b) *stanovením resp. zmenou podmienok pre správanie sa na trhu* – nové povinnosti a požiadavky pre existujúcich podnikateľov môžu znamenať obmedzenie rozsahu podnikania pre podnikateľské subjekty, čo im môže spôsobovať ťažkosti pri profilovaní sa na trhu alebo až stratu istého segmentu trhu,

c) *stanovením resp. zmenou podmienok, ktoré vedú k zmenám v štruktúre trhu* – spravidla ide o také opatrenia, ktoré postihujú iba veľké podnikateľské subjekty.

Predkladateľ v tejto časti preto uvedie, či dochádza k vytvoreniu resp. zmene bariér pre vstup na trh pre nových výrobcov, dodávateľov, poskytovateľov či odberateľov tovarov alebo služieb a či dôjde k sprísneniu regulácie správania sa pre niektoré podniky.

Predkladateľ opíše tiež situácie, kedy sa bude zaobchádzať s niektorými podnikmi alebo produktmi v porovnateľnej situácii rôzne (napríklad špeciálne režimy pre MSP alebo vytvorenie povinného produktu zo zákona).

Predkladateľ opíše, či a aký vplyv má návrh na prekážky pri vývoze alebo dovoze z tretích krajín a či ovplyvní cezhraničné investície (príliv/odliv zahraničných investícií resp. uplatnenie slovenských podnikov na zahraničných trhoch).

Predkladateľ zároveň posúdi priame aj nepriame vplyvy so zameraním na dostupnosť zdrojov financovania, pracovnej sily, surovín, polotovarov, súčiastok, strojov a zariadení, energií a pod. Z hľadiska prístupu k financiám uvedie, či sa vytvárajú nové možnosti financovania aktivít pre podnikateľov, napríklad vo forme dotácií, úverov, alebo zjednodušuje prístup k existujúcim nástrojom financovania.

Predkladateľ na záver tejto časti uvedie, či a ako prispieva zmena regulácie k cieľu Slovenska mať najlepšie podnikateľské prostredie spomedzi susediacich krajín EÚ. Jedným z cieľov zmien regulácie je, aby sa Slovensko stalo najkonkurencieschopnejšou krajinou v regióne a to hlavne v porovnaní so susednými krajinami EÚ (Rakúsko, Česká republika, Poľsko, Maďarsko). Z tohto dôvodu odporúčame predkladateľom zaoberať sa nastavením regulácií v susedných krajinách a navrhovať ich zmeny tak, aby sme ich vo vzťahu k podnikateľskému prostrediu mali lepšie ako susedné štáty. V prípade, že predkladateľ vie o lepšom nastavení regulácie v niektorej zo susedných krajín, tak to popíše v tejto časti.

Produktivita

Predkladateľ na základe odpovede na uvedenú otázku vyberie, aký vplyv má predkladaný materiál na produktivitu (zvyšuje, nemení, znižuje produktivitu) a napíše zdôvodnenie. Produktivita predstavuje pomer medzi vyprodukovaným množstvom a vstupmi použitými pri výrobe vo finančnom vyjadrení. Zvýšiť ju je možné takou zmenou regulácií, ktorá zníži podnikom náklady alebo umožní produkovať viac pri nezmenených nákladoch alebo kombinovaným spôsobom prispieva k zlepšeniu pomeru medzi produkciou a nákladmi podnikov.

Napríklad: Ak ide o zmenu regulácie, ktorá znižuje náklady podnikateľom a nemá negatívny vplyv na veľkosť produkcie, tak dochádza k zvýšeniu produktivity. Ak ide o zmenu regulácie, ktorá zvyšuje náklady podnikateľom a nemá iný väčší pozitívny vplyv na zvýšenie produkcie, tak dochádza k zníženiu produktivity. Ak sa zmenou regulácie zavedie povinná elektronizácia niektorého z procesov, ale na druhej strane sa tým vo väčšej miere zvýši produkcia podnikov, tak dochádza k zvýšeniu produktivity.

3.4 Iné vplyvy na podnikateľské prostredie

Predkladateľ do tejto časti uvedie a popíše nasledovné informácie:

- Pri **sankciách a pokutách** uveďte tie zmeny, ktoré budú mať vplyv na podnikateľské prostredie. Nie je potrebné odhadovať ich celkový ročný výber alebo inak kvantifikovať celkový ročný vplyv, dôležité je však kvalitatívne popísať vplyv ich zmeny na podnikateľské prostredie.
- Pri **dotáciách, fondoch, štátnej pomoci a iných formách podpory** zo strany štátu kvalitatívne popíšte pozitívne a negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie. V prípade zmeny administratívnej náročnosti kvantifikujte vplyvy na modelovom príklade.
- Pri **regulovaných cenách** odhadnite ročný finančný vplyv na podnikateľské prostredie.
- Pri **iných vplyvoch** využite kvalitatívne a kvantitatívne metódy tak, aby bolo zrejmé ako pozitívne a ako negatívne budú pôsobiť na podnikateľské prostredie.

Príklady:

- *predĺženie lehoty na prihlásenie zamestnanca do Sociálnej poisťovne pred nástupom do zamestnania,*
- *sprísnenie dôvodov pre umožnenie odkladu daňového priznania,*
- *zmena výšky alebo mechanizmu udeľovania pokút,*
- *náklady znečisťovateľov vyplývajúce z povinností odstraňovania znečistenia, ktoré predstavuje závažné riziko pre niektorú zložku životného prostredia, chránené časti krajiny, chránené živočíchy alebo rastliny alebo ľudské zdravie*
- *zabezpečenie právnej istoty*
- *zmeny na tlačivách a v povinných prílohách v rámci žiadostí o dotácie*
- *zmeny regulovaných cien, napríklad v oblasti telekomunikácií, energetiky, financií a iných*